

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

81(064)

Szer:

Tóth Erzsébet

Cím:

244 Egy kiállítás „margójára”

Tóth Erzsébet

"1958"

Forrás:

M. Nemzet

Személy

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Hetvenöt év telt el azóta, hogy Madách halhatatlan remekműve, »Az ember tragédiája« elindult a régi Nemzeti Színház színpadáról. Azóta előkelő helyet vívott ki magának a világ drámairodalmában; 15 nyelvre fordították le, és 1892-től kezdve állandó műsorárábja a külföldi színpadoknak is.

A Tragédia magyar színház-történeti vonatkozásai is jelentősek; 1883-ban volt az ősbemutató, s azóta nemzeti színdarabunk történetében, küzdelmeiben és fejlődésében minden felújítás szinte egy-egy állomást jelent. Ahogy alakult a magyar színdarab, úgy »alakult«, »fejlődött« a mű is; minden kor mást tartott benne fontosnak, mást és másképpen hangsúlyozott és értelmezett. Színészgárdák »nőttek fel« mellette, színdarabok, rendezői stílusok alakultak ki. Legnagyobb rendezőink: Paulay Ede, Hevesi Sándor és a többiek rendezték a Tragédiát.

Jelentős feladatra vállalkozott tehát a Színháztudományi Intézet, amikor a háromnegyed évszázados évforduló alkalmából kiállítást rendezett a Színház-történeti Múzeumban.

A megnyitás időpontjáról nem értesültem, csak másnap olvastam valahol, hogy megnyílt. Már azt is furecsának tartottam, hogy ilyen »csendben« történt a megnyitás. Azt hittem, hogy ünnepélyesebb lesz. Na, mindegy, nézzük meg!

Ahátos lélekkel léptem be a Múzeumnak kinevezett csendes, hűvös folyosóra, készülve, a nagy találkozássra. A sejtelmes félhomályban semmit sem láttam. Az egyik szobában ér-

deklódni kezdtem, hogy merre van a kiállítás. A tisztviselő értetlenül nézett rám, s megkérdezte a szomszédját. Az sem tudott róla, viszont tanácsot adott, hogy kitől kérdezzük meg. Még néhány munkatárs megkérdezése, és egy telefonálás után, amikor már azt hittem, hogy tévedés történt, valaki megjegyezte mellettünk:

— Itt van a sarokban.

Megkerestük a villanyt, felgyújtottuk. Négy kis asztalkán fényképek, színlapok.

Kíváncsian szemlélgettem a kis asztalkák tartalmát; a régi Nemzeti Színház fényképét,

egy oldalt Madách eredeti kéziratából, Arany János javításával. Színlapot az 1908-as Népszínház-Vigoperabeli előadásról, amelyet Hevesi rendezett. Azután fényképeket az 1929-es felújításról, a Lucifer játszóját Kiss Ferencről, Éváról: Márkus Emiliáról, Ádámról: Beregi Oszkáról, Odry Árpádról, mint Tankredről, és az első demagógot játszóját Sugár Károlyról. Azután néhány képet még az 1939-es Németh Antal-féle rendezésről, s a szegedi — Hont Ferenc rendezte — szabad-téri bemutatóról. Néhány színlapot és díszlettervet a külföldi előadásokról. Pár perc alatt végignézttem mindent. Valóban csak ennyi emlék-dokumentuma lenne annak a néhány száz előadásnak? Hol vannak a korabeli kritikák? Egyetlen újságcikk szerepel, a hatvanadik évfordulóról. Egyetlen ruhadarabot láttam; egy siphát, amelyet Gyenes László viselt, mint Lucifer.

De a legfőbb hiba nem a kevés anyag, hanem a mondanivalótlanság, a gondolatlanság, a szempontok hiánya. Azután a feliratok. Alig van magyarzó jegyzet, s aki nem ismeri a magyar színdarab történetét, annak ugyan nem sokat mondanak a képek.

Lehangolt ez a kiállítás. Szégyellem, hogy mindössze néhány ember fogja megnézni, az is csalódottan, vagy üres lélekkel bandukol haza, s fogalma sem lesz arról, mi történt hetvenöt év alatt a Tragédiával.

Tóth Erzsébet

nyomda 1926 — 8891